

60- DẪN NHẬP VÀO SÁCH CÁC NGÔN SỬ

Những sách thi ca thuộc về thời đại hoàng kim của quốc gia.
Những sách ngôn sứ thuộc về thời đại tăm tối của dân Chúa chọn.

Các ngôn sứ là những người Chúa đưa lên trong những ngày tăm tối của lịch sử Israen. Họ là những người rao giảng tin mừng cho thời đại mình, là những người nhiệt thành tôn giáo của thời điểm đó. Hãy đọc đoạn Chúa nói về họ trong Sách Các Vua quyển 2 (2Vua 17:13) : Đức Chúa đã dùng tất cả các ngôn sứ và các thầy chiêm mà cảnh cáo Ítraen và Giuđa “*Hãy trở lại, bỏ con đường tà của các người, hãy tuân giữ các mệnh lệnh và quy tắc của Ta, đứng theo Lề Luật Ta đã truyền cho cha ông các người, và Ta đã chuyển đến các người nhờ các ngôn sứ tôi trung của Ta*”. Trong mọi sách Tân Ước chúng ta đọc thấy rằng Chúa nói qua các ngôn sứ. Thời kỳ của các ngôn sứ bao trùm khoảng 500 năm từ thế kỷ thứ mười đến thế kỷ thứ năm trước Công Nguyên. Rồi tiếng của họ tắt lịm cho đến Gioan Tẩy Giả. Những người này không sợ hãi hay nhân nhượng khi nói cho cả vua quan lẫn thứ dân về tội lỗi và những sa ngã của họ.

Chức vụ ngôn sứ được thiết lập trong thời Samuen. Khi vương quốc bị phân rẽ, Giuđa và Israen thiết lập hai vương triều khác nhau, các ngôn sứ vĩ đại xuất hiện. Có bốn ngôn sứ lớn và mười hai ngôn sứ nhỏ.

Có tất cả mười bảy cuốn sách ngôn sứ trong bộ Cựu Ước (kể cả sách Ai ca). Chúng được phân chia thành đại và tiểu ngôn sứ. Sự phân biệt này không phải vì sự quan trọng của mỗi cuốn nhưng vì độ ngắn dài của chúng.

Chủ đề chính của các ngôn sứ thời Cựu Ước là việc lưu đày của Israen (vương quốc miền bắc) và Giuđa (vương quốc miền nam). Ghi chép về những biến cố trên được thấy trong Sách các Vua quyển 2 trong các chương 17:1-23; 24:11 – 25:21. Những biến cố này được gọi là thời lưu đày Átsua và Babylon. Một số ngôn sứ phục vụ trước thời lưu đày, một số trong và sau thời kỳ lưu đày. Họ được gọi là các ngôn sứ tiền lưu đày, lưu đày, hậu lưu đày.

Các ngôn sứ trong thời tiền lưu đày theo thứ tự sách họ viết là: Ôvađia, Giôen, Giôna, Amôt, Hôê, Isaia, Mikha, Nakhum, Khabacúc, Xôphônia, và Giêrêmia.

Trong thời kỳ này những ngôn sứ làm sứ vụ cho Israen là Giôna, Amôt, và Hôê. Những ngôn sứ làm sứ vụ cho Giuđa là Ôvađia, Giôen, Isaia, Mikha, Nakhum, Khabacúc, Xôphônia, và Giêrêmia.

Các ngôn sứ trong thời lưu đày (Babylon) là Êdêkien và Đanien. Họ làm ngôn sứ cho tất cả mọi người Israen. Ngôn sứ Giêrêmia kéo dài sứ mệnh của ông từ thời tiền lưu đày qua đến thời lưu đày khá lâu. Các ngôn sứ của thời hậu lưu đày là Khácgai, Dacaria, và Malakhi.

Các ngôn sứ xếp theo sứ vụ đặc biệt như sau:

Ba vị cho Israen – Amôt, Hôê, Êdêkien.

Hai vị cho Ninivê – Giôna, Nakhum.

Một vị cho Babylon – Đanien.

Một vị cho Êđom – Ôvađia.

Chín vị cho Giuđa – Giôen, Isaia, Mikha, Giêrêmia, Khabacúc, Xôphônia, Khácgai, Dacaria, Malakhi.

CÁC NGÔN SỨ VÀ CÁC SỨ ĐIỆP CỦA HỌ

Bốn phận chính của các ngôn sứ là đối phó với đời sống tôn giáo và luân lý của dân chúng trong thời đại mà họ sinh sống. Các ngôn sứ không bao giờ được gọi tới trong lúc quốc gia đang tuân hành theo đường lối của Chúa. Tất cả các sách ngôn sứ đều là những lời quở trách bởi vì những điều tệ hại hiện hữu ở trong chính thời điểm đó. Không có một lời lên án cách chung chung nơi các ngôn sứ.

Ngôn sứ luôn là người Israen. Ông chẳng những nói về sự phán xét sẽ xảy đến cho dân chúng vì tội lỗi của họ mà còn nói tiên tri về những biến cố sẽ xảy đến trong tương lai. Những biến cố mà ông nói đến liên quan chính yếu đến quốc gia Israen. Những dân khác được nhắc đến chỉ vì họ đến liên hệ với dân Israen.

Chúng ta hãy ghi chú một vài đoạn tiên tri được ghi lại. Hãy ghi nhớ chúng khi chúng ta học hỏi các sách của họ.

1. *Sự phân tán và lưu đày của dân Chúa chọn*: mọi nơi ngôn sứ nói rằng người Dothái sẽ bị phân tán giữa các quốc gia trên thế giới.
2. *Đấng Thiên Sai (Messiah) sẽ đến*: người Dothái vẫn đang trông chờ Đấng Thiên sai của họ.

3. *Sự khôi phục lại miền đất của dân được chọn dưới triều đại của Đấng Thiên Sai sẽ đến, Con vua Davít*: người Dothái đã trở về từ bốn phương để cư ngụ trong đất hứa của họ. Mỗi người Dothái đều có khát khao trong lòng là muốn mình là một phần của đất nước vĩ đại. Bây giờ Israen đã là một quốc gia.
4. *Sự cai trị của Đấng Thiên Sai trên toàn thế giới*: ngay cả khi chúng ta nhìn thấy sự sụp đổ cuối cùng của Dân Chúa chọn – thoạt đầu Israen, rồi Giuđa bị đưa đi lưu đày – thì Thiên Chúa vẫn mặc khải rằng sự kết thúc của quốc gia Ngài chọn không có nghĩa là kết thúc chương trình của Ngài. Sẽ có một tương lai rực rỡ khi Hoàng Tử Bình An sẽ cai trị dân Ngài và vùng vương trượng của Ngài *từ biển này qua biển nọ, từ Sông Cả đến tận cùng trái đất* (TV 72:8).

Khi đọc sách Phúc Âm, chúng ta hay gặp câu này, *để lời kinh thánh được nên trọn*. Chúng ta tìm thấy qua khảo sát các đoạn này rằng Thiên Chúa thực hiện hoàn toàn lời các ngôn sứ tiên báo. Hãy học chú giải nghĩa đen và cách tự nhiên lời của các ngôn sứ. Đừng áp đặt chú giải thiêng liêng và đọc ra tất cả các ý nghĩa thực sự. Dĩ nhiên có những câu có nghĩa bóng. Nhưng chúng ta sẽ thấy rằng ngay cả trong nghĩa bóng bấy như vậy chúng cũng được thực hiện. Phương pháp này làm cho việc học hỏi về các ngôn sứ trở thành đơn giản. Hãy nhớ rằng, Giáo Hội không hề được nhắc đến trong sách các ngôn sứ. Đây là một ‘màu nhiệm’ mà Chúa muốn giữ kín cho đến khi Ngài muốn nó được mặc khải ra (Ephêsô 3:3,11,12).

Các ngôn sứ chỉ nói về sứ mạng trần thế của Đức Kitô mà không nói gì về những người được kêu gọi của Ngài (ecclesia). Điều này sẽ được chính Chúa Giêsu công bố (Matthêu 16:18; Ephêsô 3:3-10).

CÁC NGÔN SỨ VÀ CÁ TÍNH CỦA HỌ

Các ngôn sứ là những người không biết sợ hãi. Họ kết án tội lỗi của thời họ. Họ kêu gọi người ta từ bỏ ngẫu tượng mà trở về với Thiên Chúa. Việc các ngôn sứ quan tâm đến sự băng hoại luân lý và chính trị của quốc gia là sự thực nhưng sự kiện dân chúng thờ phượng ngẫu tượng mới là quan tâm hàng đầu của họ. Quốc gia có một thái độ sai trái đối với Thiên Chúa. Đức Kitô cho chúng ta một phát biểu ngắn gọn về thái độ của chúng ta phải ra sao đối với Chúa: *Hãy yêu mến Chúa Thiên Chúa của người hết lòng* (Luca 10:27). Thiên Chúa biết thái độ của con người đối với Ngài sẽ ảnh hưởng đến tất cả đời sống luân lý của họ. Tín ngưỡng luôn quyết định tư cách. Điều này chẳng những đúng cho cá nhân mà còn đúng cho cả quốc gia nữa. Câu ngạn ngữ “điều mà người ta tin tưởng cũng chẳng làm thay đổi gì” thì hoàn toàn bị bác bỏ trong sách của các ngôn sứ.

Các ngôn sứ bóc trần chủ nghĩa hình thức lạnh lùng của tôn giáo họ. Họ nhắc nhở dân chúng thường xuyên rằng Đức Chúa là Thiên Chúa duy nhất. Họ hướng người ta tới Lễ Luật. Họ là những chính khách cao cấp nhất. Họ là những ngôn sứ loan báo điều Thiên Chúa phán. Họ chẳng những chỉ là những người loan báo mà còn là những người tiên báo.

Sách Ngôn sứ quan trọng đối với Lời Chúa đến nỗi nó chiếm một phần ba cuốn Kinh Thánh. Ngôn sứ là mặc khải của Chúa về chương trình của Ngài cho con cái của Ngài.

Campbell Morgan nói rằng có ba yếu tố trong sứ điệp của các ngôn sứ:

1. Sứ điệp cho thời đại của họ - trực tiếp từ Chúa
2. Sứ điệp tiên đoán những biến cố tương lai
 - (a) Sự sa ngã của dân Chúa chọn và phán xét của Chúa trên họ và những dân tộc chung quanh họ
 - (b) Sự xuất hiện của Đấng Thiên sai và sự từ chối Ngài và vinh quang cuối cùng của Ngài
 - (c) Nước của Đấng Thiên sai sẽ được thiết lập trên mặt đất

Thần khí của Chúa phán qua các ngôn sứ: *“Nhu Người đã dùng miệng các vị thánh ngôn sứ mà phán hứa tự ngàn xưa”*. (Luca 1:70) (Đọc thêm 2Phêrô 1:21; Giêrêmia 1:9; Êdêkien 2:7) và Đức Kitô nói về các ngôn sứ trong Luca 24:25-27.

Lời tiên báo về chính Đức Kitô rõ ràng đến nỗi nó cho chúng ta một bảo đảm chắc nịch rằng Kinh Thánh là Lời Chúa.